

La flegma britànica d'un rapsode de Figueres

Eduard Bartolí, figuerenc mort ara fa un any, decorador d'ofici i artista de vocació, va fer botigues, aparadors, retallables, logotips, maquetes, anamorfosis, estands, ex-libris i treballs manuals per a escoles. Tenia un estil propi perfectament identificable, net, simple, una mica naïf.

Actor, rapsode i cantant de grans aptituds des de la més tendra infància, a l'escena va representar unes seixanta obres, la majoria de protagonista, sobretot amb la companyia Arlequín, que va actuar els anys cinquanta, seixanta i setanta. Interpretaren teatre americà quan a Espanya era desconegut, que arribava atzarosament en edicions sud-americanes, tot i les dificultats de la censura civil i l'eclesiàstica. Narcís Pijoan, parlant d'*El temps i els Conway* de J. B. Priestley (*La herida del tiempo*, en la traducció de Luis Escobar), va deixar escrit: Bartolí tenia un enorme instint dramàtic i una tendència a angelitzar els tipus que interpretava... Tingué oportunitat d'arrodonir el seu laconisme britànic ficant-se dins la pell d'Alan Conway amb una gran càrrega lírica. La veu d'Eduard Bartolí retrunyia igual que una canonada mentre recitava el famós poema de Blake, que és la clau de volta de l'obra: «Alegría y dolor forman fino tejido / del cual va haciendo el alma su túnica

inmortal...». Va cantar amb Els Nens de Boadella i va recitar poemes a les festes de la poesia que s'han fet pel maig a l'Empordà el darrer mig segle; Bartolí, de memòria prodigiosa, podia recitar poemes i fragments de drames en català i en castellà durant hores. Molt jove, fa mig segle, a Barcelona li donaren el carnet de rapsode, una de les especialitats de Teatro, Circo y Variedades.

Músics, pintors, cantants, corals, geganters, ballarins, actors, tècnics... van evocar el 13 de gener a les 6 de la tarda al teatre El Jardí diverses etapes de la

Eduard Bartolí.

vida de Bartolí a partir d'un guió de Josep Valls i d'una escenografia de Josep M. Cortada. El teatre, ple fins a la darrera fila del galliner, va mostrar l'afecte que Figueres va voler retre a qui era reconegut per tothom com a bon home, conversador animós, veí entranyable i ciutadà estimat; l'acte civicoartístic va ser obert per Josep Valls, que va dedicar una glossa entranyable a l'amic desaparegut, i per l'alcalde Santi Vila, que va destacar

la qualitat civil de la ciutat que fou la de Bartolí.

A més, es va organitzar una taula rodona sobre l'artista amb motiu d'inaugurar una exposició (del 19 de gener al 24 de febrer) entorn de la seva vida i obra al Patronat de la Catequística. També els botiguers de la ciutat, coincidint amb aquest actes, van dedicar els aparadors als dissenys que hom conserva d'Eduard Bartolí.

Joan Ferrerós

La cultura com a motor econòmic a Girona

La Jornada dels Economistes 2007 a la seu de Girona va debatre sobre la dimensió econòmica de la cultura, tant del seu impacte econòmic sobre la renda, l'ocupació o el creixement com d'aspectes relacionats amb la gestió d'empreses i iniciatives culturals.

En el seu paper d'introducció, el professor de la Universitat de Barcelona Lluís Bonet va oferir una visió general de l'anàlisi econòmica de la cultura. Va argumentar que l'aportació econòmica de la cultura va més enllà, tant en espai com en temps, de les habituals mesures sobre els percentatges del PIB o de l'ocupació que són generats i suportats per les activitats culturals. Les aportacions de la cultura a la capacitat creativa i a la formació de capital humà sovint no apareixen en les

mesures d'impacte econòmic, però són, a judici del ponent, aportacions tant o més essencials i constitueixen a la llarga elements clau de la competitivitat d'un país.

Ramon Boixadós, president de la Fundació Gala – Salvador Dalí, va partir de la seva experiència al front de la Fundació per tractar tant d'aspectes de gestió de les empreses culturals com dels efectes econòmics de les institucions culturals sobre el territori. Va destacar que la Fundació Gala – Salvador

Dalí és la primera institució privada de l'Estat espanyol en nombre de visitants a museus de belles arts i la tercera si es tenen en compte els museus de titularitat pública, només per darrere del Museo del Prado i del Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía. El seu impacte econòmic sobre la zona de l'Alt Empordà és molt notable, com es dedueix dels estudis publicats. Tot això coexisteix amb la nul·la percepció de subvencions públiques i amb uns resultats econòmics de l'empresa molt positius. En aquest punt, Boixadós va mostrar-se partidari d'una saludable separació de funcions entre intel·lectuals o artistes i gestors: els primers han de ser responsables de la direcció tècnica i de la recerca; els segons han de dirigir l'empresa cultural.

El president de Caixa de Girona, Arcadi Calzada, va reflexionar sobre el paper cultural que pot fer Girona en un món global. Es preguntà quina icona permetria situar Girona en el panorama cultural mundial. Per les seves pròpies característiques, Girona no pot aspirar a tenir un sol producte del reclam, per exemple, el Guggenheim, sinó que és el conjunt de Girona com un tot ben integrat i ben gestionat —el nucli antic i l'Onyar, els productes culturals existents, l'entorn territorial de Girona, con-

juntament amb els equipaments culturals que s'han creat— el que sustenta les possibilitats d'èxit. Calzada va reclamar continuïtat en aquesta aposta cultural, ja que els resultats s'obtenen en un horitzó a mig termini. A títol d'exemple, el president de la Caixa de Girona va explicar algunes de les iniciatives culturals promogudes per l'entitat que presideix.

Narcís Casassa, fins fa pocs mesos cap de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Girona, va centrar la seva exposició en la política cultural i, en concret, en la decidida aposta per la cultura i l'educació que ha fet l'Ajuntament de Girona. Així, va recordar que un dels objectius del Pla de ciutat de 1995 era «fer de la cultura un motor econòmic a Girona». Aquesta aposta es manifesta clarament en la distribució de les partides pressupostàries: Girona sempre ha invertit força per sobre de la mitjana en cultura i educació. I l'aportació pública és necessària, ja que moltes d'aquestes activitats generen inevitablement pèrdues. El panorama actual és positiu i Girona és ja un referent en les arts escèniques i en la xarxa d'equipaments culturals. Finalment, Casassa va explicar detalls de la recent aposta per ajudar el procés de creació i els creadors.

Un debat viu, no exempt de polèmica, va

seguir les intervencions dels ponents. Una característica en comú han tingut totes les intervencions de la Jornada dels Economistes 2007 a Girona: el paper econò-

mic de la cultura és ja avui important a Girona, però pot ser-ho encara molt més en el futur immediat.

Modest Fluvà

El Museu dels Jueus completa el seu discurs

L'obertura de dues noves sales, centrades en les tensions entre jueus i cristians, permeten arrodonir un projecte museogràfic que es remunta a l'any 2000.

El Museu d'Història dels Jueus de la ciutat de Girona va completar, el passat mes de novembre, el seu discurs amb la inauguració de noves sales. Es tracta dels espais dedicats a la cultura jueva i al de les relacions que van mantenir les comunitats jueva i cristiana durant l'edat mitjana a la mateixa ciutat i a Catalunya. D'aquesta

manera, les noves sales mostren una etapa de la comunitat jueva especialment difícil en relació amb la cristiana, fins arribar a les persecucions i a l'expulsió dels jueus de gairebé tot Europa. De fet, i en aquest sentit, el Museu ha volgut incloure una reproducció facsímil de la carta del rei Ferran el Catòlic que, el 1492,

El pati dels Rabins del Museu dels Jueus de Girona.

